

Vekttall vedrørende erstatning for avlingssvikt - beskrivelse av beregningsprinsipper og datagrunnlag

1 Innledning

Dette notatet er en beskrivelse av beregningsprinsipper og datagrunnlag for vekttallsberegningene. Årets beskrivelse tar utgangspunkt i beregningen av vekttall for erstatning for avlingssvikt i skadeåret 2007.

De fastsatte vekttallene (og produktverdiene) er avrundet og uten desimaler. I selve vekttallsberegningene er det imidlertid benyttet gjennomsnittlige avlingsnivå og beregningspriser for de enkelte områdene (regionene) der alle desimaler er med. En manuell utregning av produktverdier eller vekttall på grunnlag av de avrundede normalårsavlingene og beregningsprisene, kan derfor avvike noe fra de tilvarende fastsatte.

2 Generelt

En del av beregningsprinsippene er like for alle eller flere av vekstgruppene. I dette kapitlet er det generelle beskrevet. Det som er mer spesielt for enkelte grupper, er tatt med under beskrivelsen for de enkelte vekstgruppene.

Avlingsgrunnlag

I de årlige beregningene av vekttall tar vi utgangspunkt i de fylkesvise normalårsavlingene som NILF beregner hvert år. Disse normalårsavlingene er beregnet som en framskrivning av en trend, beregnet ved lineær regresjon med minste kvadraters metode. Beregningene baserer seg på 12 tre-års glidende gjennomsnitt. Dermed er det i alt 14 år som teller med i beregningene. Som grunnlag for regresjonen for normalårsavlinger 2007, er det da brukt glidende gjennomsnitt for de 12 årene 1994-2005, beregnet på registrerte avlingstall for de 14 årene 1993-2006. Det er de beregnede normalårsavlinger for skadeåret som vanligvis blir brukt ved beregningen av vekttall. I årets vekttallsberegninger for skadeåret 2007 vil det si at det er brukt beregnede normalårsavlinger for 2007 hvor registrerte fylkesvise avlingstall for 2006 inngår som de siste i 14-årsserien av registrerte avlingstall. Avlingsgrunnlaget for beregningen av normalårsavlinger 2007 er forsøkt illustrert i figuren nedenfor.

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	1												
		2											
			3										
				4									
					5								
						6							
							7						
								8					
									9				
										10			
											11		
												12	
Normalårsavling 2007													

Det er denne serien med registrerte avlingstall for 14 år som det blir regnet 12 tre-års glidende gjennomsnitt på (gråtonet i figuren over). Disse 12 gjennomsnittsavlingene er grunnlaget det blir beregnet regresjon ut fra for å komme fram til normalårsavlingene for 2007. Hensikten med glidende gjennomsnitt er å jevne ut seriene.

I vekttallsberegningene er brutto normalårsavling i kg per dekar for en vekst i et område (en region) beregnet som et veid gjennomsnitt av vekstens normalårsavling for fylkene i området, veid sammen med det tilhørende registrerte arealet av veksten for hvert fylke. De registrerte arealtallene er vanligvis for året forut for skadeåret, dvs. fra det samme året som de siste registrerte fylkesvise avlingstallene som inngår i de nyttede normalårsavlingene. Bare de fylkene som har både en beregnet normalårsavling og et registrert areal med veksten, kan inngå i det veide gjennomsnittet for området.

Fra og med vekttallsberegningene for skadeåret 1999 er hovedprinsippet for at det skal beregnes vekttall for vedkommende vekst at det både foreligger offentlig avlingstall for siste år (året forut for skadeåret) og at det er beregnet fylkesvis normalårsavling (jf. «Vekttallsgjennomgang 1999»). For vekster hvor det ikke er avlingsstatistikk langt nok bakover til at det er beregnet fylkesvise normalårsavlinger, kan vekttall beregnes på grunnlag av minst 3 års avlingsstatistikk. For eng og grovfôrvekstene ble det imidlertid valgt å videreføre prinsippene fra tidligere uten endringer.

Svinn

De fylkesvise normalårsavlingene er i prinsippet bruttotall, beregnet på grunnlag av registrerte bruttoavlinger. Fra de nevnte brutto normalårsavlingene beregnet for et område må det derfor trekkes et eventuelt svinn for å komme fram til nyttbar eller salgbar avling. I vekttallsberegningene blir denne salgbare avlingen kalt vekstens netto normalårsavling og den oppgis i kg per daa for området.

Beregningspriser

Ved hjelp av registrerte og anslåtte priser blir det regnet fram en forventet utbetalingspris eller verdi for skadeåret i det enkelte området. Denne blir så korrigert med anslag for eventuelle (sparte) kostnader og (mistet) tilskudd knyttet til levering/salg eller verdien av avling for produsenten. Beregningsprisen for et område blir da lik forventet utbetalingspris/verdi for området korrigert med eventuelle anslåtte kostnader (som frakt og emballasje) og pristilskudd.

Produktverdier og vekttall

Produktverdien i kroner per dekar for hver vekstkode er lik netto normalårsavling av veksten i kg per dekar multiplisert med vekstens beregningspris i kroner per kg.

Vekttallet for den enkelte veksten i et område blir beregnet i forhold til verdien av bygg i det samme området.

3 Beskrivelse av beregningene for korn og oljefrø til modning

Avlingsgrunnlag

I årets normalårsavlingsberegninger er det tatt utgangspunkt i de fylkesvise normalårsavlingene for 2006 for denne vekstgruppen, beregnet på registrerte avlingstall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) med endelige avlingstall for 2005 som de siste. Årsaken er at de fylkesvise registrerte avlingstallene for korn og oljefrø til modning for 2006 fra SSB, ikke var klare enda da vekttallsberegningene ble gjort.

Fra og med beregningene i 2005 er tidligere vekstkode 12, *rug*, og 13, *rughvete*, slått sammen til én vekstkode 12, *rug/rughvete*. SSB har f.o.m. 2002 slått sammen *rug* og *rughvete* i den fylkesvise avlingsstatistikken for jordbruksvekster. For vekster hvor det ikke er avlingsstatistikk langt nok bakover til at det kan beregnes ordinære fylkesvise normalårsavlinger, kan vekttall beregnes på grunnlag av minst 3 års avlingsstatistikk. For vekstkode 12, *rug/rughvete*, er det i årets beregninger brukt 3-års gjennomsnittsavling for alle de aktuelle fylkene.

Brutto normalårsavling i et område (en region) er beregnet som et veid gjennomsnitt av vekstens normalårsavling for fylkene i området, veid sammen med det tilhørende registrerte arealet av veksten for hvert fylke i SSBs «Avlingsstatistikk for jordbruksvekster». I årets vekttallsberegninger er det brukt endelige registrerte arealtall for 2005 for vekstgruppen korn og oljefrø til modning. Årsaken er at de registrerte arealtallene for 2006 fra SSB ikke var klare enda da vekttallsberegningene ble gjort.

Svinn

De registrerte avlingstallene for vekstkodene 11, *hvete*, 12, *rug/rughvete*, 14, *bygg*, 15, *havre*, og 16, *oljefrø til modning*, er allerede i utgangspunktet nettoavlinger. SSB henter sin avlingsstatistikk direkte fra Statens landbruksforvaltning (SLF) sitt mottak, slik at det er det

solgte kvantumet som registreres. For disse vekstene er svinnet i vektallsberegningene derfor satt til null, og netto normalårsavling blir lik «brutto» normalårsavling.

Beregningspriser

Prisberegningen for vekstkodene 11-16, *hvete, rug/rughvete, bygg, havre og oljefrø til modning*, bygger på oppgaver fra SLF over kvantum og utbetalingspris (oppnådd produsentpris) i hvert fylke for avlingsåret forut for skadeåret. I beregningene for skadeåret 2007 vil det si at det er brukt oppgaver for perioden f.o.m. juli 2006 t.o.m. juni 2007. Oppnådd pris er gjennomsnittlig utbetalingspris etter eventuelle korreksjoner for tørking, vanninnhold, hektolitervekt, falltall, proteininnhold og påviste kvalitetsfeil som reduserer vareverdien, men uten termintillegg (tidligere lagringsgodtgjørelse) og merverdiavgift.

Oppnådd pris blir så sett i forhold til avtaleprisen/målprisen i samme perioden. For hvert område blir oppnådd pris i prosent av avtalepris/målpris, fylkesvis veid sammen med tilhørende kvantum av tørr vare (15 % vann for korn, 8 % vann for oljefrø). Det blir videre regnet gjennomsnittet av de veide prosentene for de siste 8 årene forut for skadeåret. De beregnede gjennomsnittene for hvert område og vekst blir så brukt direkte på den aktuelle avtaleprisen/målprisen for skadeåret. I vektallsberegningene for skadeåret 2007 er det dermed brukt gjennomsnittet av de veide prosentene for årene 1999-2006 på målprisen for sesongen 2007/2008. Vi kommer da fram til en forventet utbetalingspris for skadeåret i det enkelte området.

Forventet utbetalingspris blir videre korrigeret med anslått kostnad til frakt i skadeåret. En gjennomsnittlig fraktkostnad i øre per kg blir beregnet ut fra landstall i totalkalkylen for jordbruket. Dette gjøres ved at kostnadsposten «Frakt. Korn og oljefrø» for budsjettåret (=skadeåret) blir dividert ut på det totale kvantum korn og oljefrø som totalkalkylen budsjetterer med skal leveres til kornkjøpere i skadeåret. Tidligere ble forventet utbetalingspris også korrigeret med et anslått gjennomsnittlig termintillegg. Fra 1. juli 2005 ble termintillegget lagt inn som en del av målprisene/intensjonsprisene for korn og oljefrø.

Beregningsprisen for et område blir da lik forventet utbetalingspris for området minus en gjennomsnittlig fraktkostnad for alt korn og oljefrø:

$$\begin{aligned}
 & \text{Målpris for skadeåret (tidligere avtalepris og også intensjonspris)} \\
 & * \text{Oppnådd pris i prosent av avtalepris, målpris (8-års gjennomsnitt)} \\
 & = \text{Forventet utbetalingspris i skadeåret} \\
 & - \text{Gjennomsnittlig fraktkostnad} \\
 & = \text{Beregningspris for skadeåret} \\
 & \text{=====}
 \end{aligned}$$

Produktverdier og vektall

Produktverdien i kroner per dekar for hver vekstkode er lik netto normalårsavling av veksten i kg per dekar multiplisert med vekstens beregningspris i kroner per kg.

Vektallet for den enkelte veksten i et område blir beregnet i forhold til verdien av bygg i det samme området.

4 Beskrivelse av beregningene for engfrø

Avlingsgrunnlag

Det er i år tatt utgangspunkt i de fylkesvise normalårsavlingene for 2006 beregnet ut fra gjennomsnittlig antall kg godkjent vare per dekar godkjent areal ifølge oversikt over sertifisert engfrøavl fra Mattilsynet (tidligere Statens landbrukstilsyn Frøkontrollen), med avlingstall for 2005 som de siste. Årsaken er at de fylkesvise avlingstallene for engfrø for 2006 fra Mattilsynet, ikke var klare enda da vektallsberegningene ble gjort. Antall kg godkjent vare er det kvantumet av et godkjent parti som frødyrkeren får oppgjør for. Mattilsynet opplyser at det så langt det er mulig er samsvar mellom godkjent vare (avling) og godkjent areal. Det kan være tilfeller der en dyrker har fått godkjent et areal, deler opp arealet og tresker det i f.eks. to omganger, og hvor det ene partiet som leveres ikke blir godkjent. Motsatt kan en dyrker ha to eller flere små arealer der bare noen av dem er godkjent, mens alle blir tresket sammen i ett parti som blir godkjent. Mattilsynet forsøker imidlertid å korrigere for slike uoverensstemmelser. Avlingsnivået i kg per dekar for de ulike frøsortene i de oppgavene NILF får til blant annet normalårsavlingsberegningene, skal derfor i utgangspunktet være så riktig som det lar seg gjøre. I årets vektallsberegninger er det, på grunn av begrenset avlingsstatistikk, brukt 3-års gjennomsnittsavling som normalårsavling for ett av de aktuelle fylkene.

Brutto normalårsavling i et område (en region) er beregnet som et veid gjennomsnitt av normalårsavlingen for fylkene i området, veid sammen med det tilhørende godkjente arealet av engfrø for hvert fylke i Mattilsynets oversikt over sertifisert engfrøavl. I veiingen av normalårsavlinger 2006 er det brukt godkjente arealer for artene alsikekløver, bladfaks, engelsk raigras, engkvein, engrapp, engsvingel, hundegras, hvitkløver, hybridraigras, krypkvein, rødkløver, rødsvingel, sauesvingel, strandrør og timotei. I årets vektallsberegninger er det brukt arealtall for 2005 for vekstgruppen engfrø. Årsaken er at arealtallene for 2006 fra Mattilsynet ikke var klare enda da vektallsberegningene ble gjort.

Svinn

Måten å registrere avlingsnivået på for vekstkode 17, *engfrø*, slik det er beskrevet ovenfor, innebærer at de registrerte fylkesvise avlingstallene som normalårsavlingene beregnes på grunnlag av, er nettoavlinger. Svinnet for vekstkoden i vektallsberegningene er derfor satt til null, og netto normalårsavling blir lik «brutto» normalårsavling.

Beregningspriser

Prisberegningen for vekstkode 17, *engfrø*, tar utgangspunkt i fastsatte priser for engfrø for skadeåret. De blir innhentet fra Felleskjøpet Agri/Norsk Frøavlerlag. Prisene for de ulike frøsortene blir veid sammen med totalt antall kg godkjent vare som ble dyrket av frøsortene i landet i sesongen forut for skadeåret (i år sesongen to år før skadeåret). Antall kg godkjent vare er hentet fra den samme oversikten over sertifisert engfrøavl fra Mattilsynet (tidligere Statens landbrukstilsyn Frøkontrollen) som omtalt i beskrivelsen av avlingsgrunnlaget over, og er det kvantumet av et godkjent parti som frødyrkeren får oppgjør for. I beregningene for

2007 er det brukt priser og kvantum for frøsortene Alpo av alsikekløver, Leif av bladfaks, Fia av engelsk raigras, Leirin og Nor av engkvein, Knut og Ryss av engrapp, Fure, Norild og Stella av engsvingel, Frisk av hundegras, Fenre av hybridraigras, Norlys av krypkvein, Norstar og Snowy av kvitkløver, Bjursele, Lea, Nordi og Reipo av rødkløver, Frigg, Klett og Leik av rødsvingel, Lillian av sauesvingel, Lara av strandrør og Grindstad, Noreng og Vega av timotei.

Den sammenveide landsprisen blir brukt som beregningspris for engfrø i alle de aktuelle områdene i vekttallsberegningene:

$$\begin{aligned} & \text{Fastsatte priser for de enkelte engfrøsortene} \\ & * \text{ Antall kg godkjent vare som blir dyrket av den enkelte frøsorten} \\ & / \text{ Totalt kvantum godkjent vare av engfrø (sum av alle frøsortene)} \\ & = \text{Sammenveid landspris} = \text{Beregningspris for skadeåret} \\ & \text{=====} \end{aligned}$$

Produktverdier og vekttall

Produktverdien i kroner per dekar for vekstkoden er lik netto normalårsavling i kg per dekar multiplisert med beregningsprisen i kroner per kg.

Vekttallet for engfrø i et område blir beregnet i forhold til verdien av bygg i det samme området.

5 Beskrivelse av beregningene for grovfôrvekstene

Avlingsgrunnlag

Det er, med unntak for vekstkode 8, *gjenlegg uten dekkvekst*, og vekstkode 3, *innmarksbeite (gjødslet beite/kulturbeite)*, tatt utgangspunkt i de fylkesvise normalårsavlingene beregnet på registrerte avlingstall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). I årets normalårsavlingsberegninger er det brukt endelige avlingstall for 2005 for denne vekstgruppen. Årsaken er at de endelige registrerte avlingstallene for jordbruksvekstene for 2006 fra SSB, ikke var klare enda da vekttallsberegningene ble gjort.

Videre er det i årets vekttallsberegninger, på samme måte som i fjor, gjort unntak for vekstkodene 4, *rotvekster til fôr*, og 6, *fôrmargkål*, og for grønnefôrraps, som inngår i vekstkode 7, *annet grønnefôr*. For å kunne beregne vekttall for disse vekstkodene i år (for skadeåret 2007), måtte vi benytte de samme beregnede fylkesvise normalårsavlingene for 2000 som også ble brukt i fjorårets vekttallsberegninger, hvor registrerte fylkesvise avlingstall for 1999 inngår som de siste i 14-årsserien av registrerte avlingstall. Dette skyldes en mindre omlegging av avlingsstatistikken hos SSB.

Brutto normalårsavling i et område (en region) er beregnet som et veid gjennomsnitt av vekstens normalårsavling for fylkene i området, veid sammen med det tilhørende registrerte arealet av veksten for hvert fylke i avlingsstatistikken fra SSB. I årets vekttallsberegninger er

det brukt endelige registrerte arealtall for 2005 for grovfôrvekstene. Årsaken er at de endelige registrerte arealtallene for 2006 fra SSB ikke var klare enda. Det er gjort unntak fra dette for vekstkode 6, *fôrmargkål*. For å kunne beregne vektall for denne vekstkoden (for skadeåret 2007) på samme måte som i fjor (for skadeåret 2006), måtte vi benytte de samme registrerte arealtallene for 1999 som ble brukt i fjorårets vektallsberegninger. Dette skyldes, som allerede nevnt, en mindre omlegging av avlingsstatistikken hos SSB.

Når det gjelder vekstkoder 1 og 2, *fulldyrket og overflatedyrket eng oppgitt som høy*, foreslo Statens Kornforretning til beregningene for skadeåret 1996 å innføre én vekstkoder for fulldyrket eng og én for overflatedyrket eng. Vi hadde ikke mulighet til å gjøre vektallsberegninger for disse to vekstgruppene da SSB ikke registrerer avlingstall hvor det blir skilt mellom fulldyrket og overflatedyrket eng. I stedet gjorde vi derfor beregninger for eng etter to alternative framgangsmåter i 1996. Som ett alternativ beholdt vi inndelingen i eng til høy og eng til surfôr (gras ensilert på tradisjonell måte) slik som i tidligere år. De fylkesvise normalårsavlingene for henholdsvis høy 1.slått/høy etterslått og silo 1.slått/silo etterslått ble da veid med de fylkesvise arealtall fra SSB for de respektive arealene. Som et andre alternativ beregnet vi vektall for eng i alt. Det var dette alternativet som ble brukt videre av Statens Kornforretning ved beregningen av erstatning for avlingsskade, skadeåret 1996. Her ble det tatt utgangspunkt i NILFs årlige normalårsavlingsberegning for eng i alt, beregnet som tørt høy. Dette avlingstallet er beregnet på grunnlag av SSBs registrerte avlingstall for alt engareal til slått, som omfatter arealer til høy, surfôr, gras lagt i rundballer og gras slått for å brukes ferskt. De fylkesvise normalårsavlingene for eng i alt blir veid sammen med de tilhørende fylkesvise arealtallene fra SSB for eng til slått for hvert område. Statens landbruksforvaltning (SLF) har valgt å videreføre dette beregningsprinsippet for eng i vektallsberegningene.

Når det gjelder vekstkoder 3, *innmarksbeite (gjødslet beite/kulturbeite)*, beregner ikke NILF noen årlig normalårsavling for kulturbeite slik som for de andre vekstene. Avlingsnivået blir derfor gjenstand for skjønn. Styret for fondet for katastrofeordningen i planteproduksjon m.m. satte tidligere år inn et avlingsnivå. Etter kontakt med Planteforsk i 1997 fastsatte Statens Kornforretning vektallet for denne vekstkoden til å være 70 prosent av vektallet for vekstkoder 1 og 2, *fulldyrket og overflatedyrket eng oppgitt som høy*. Det vil si at også produktverdien av vekstkoder 3 skal være 70 prosent av produktverdien for vekstkoder 1 og 2. I vektallsberegningene regner vi oss så videre bakover til netto og brutto normalårsavlinger ut fra produktverdi, beregningspris og svinprosent.

For vekstkoder 4, *rotvekster til fôr*, og vekstkoder 5, *raigras*, er de fylkesvise normalårsavlingene for henholdsvis rotvekster og ettårig raigras veid sammen med de tilhørende fylkesvise tallene fra SSB for henholdsvis *Beregnet areal av rotvekster* og *Beregnet areal av raigras* i hvert område.

For vekstkoder 6, *fôrmargkål*, er de fylkesvise normalårsavlingene for fôrmargkål veid sammen med de tilhørende fylkesvise arealtallene fra SSB for fôrmargkål i hvert område. For skadeåret 2007 er det, som nevnt tidligere, for fôrmargkål benyttet de samme beregnede fylkesvise normalårsavlingene for 2000 og de samme registrerte arealtallene for 1999 som ble brukt i fjorårets vektallsberegninger. For fôrmargkål foreligger det imidlertid ikke ordinære beregnede normalårsavlinger for områdene Sørlandet og Nord-Norge. For skadeåret 2007 er fôrmargkålavlingene på Sørlandet og i Nord-Norge regnet fram fra 1999 til 2000 med den gjennomsnittlige prosentvise endringen av normalårsavlingene for fôrmargkål fra 1999 til 2000 i de fire områdene Østlandet, Rogaland, Vestlandet og Trøndelag.

Vekstkode 7, *annet grønnfôr*, er et veid gjennomsnitt av de fylkesvise normalårsavlingene for grønnfôr kornvekster og grønnfôr oljevekster, veid sammen med de tilhørende fylkesvise arealtallene fra SSB for henholdsvis *Beregnet areal av grønnfôrblandinger* og *Beregnet areal av raps* i hvert område. For skadeåret 2007 er det, som nevnt tidligere, for grønnfôrraps benyttet de samme beregnede fylkesvise normalårsavlingene for 2000 og de samme registrerte arealtallene for 1999 som ble brukt i fjorårets vektallsberegninger.

Avlingstallene for vekstkode 8, *gjenlegg uten dekkvekst*, var i flere år beholdt uendret siden 1986. Ved beregningene i 1986 ble det for de fleste vekstene foretatt en ny sammenveining av de fylkesvise normalårsavlingstallene til landsdelstall, noe som den gang bare ble gjort med noen års mellomrom. Avlingstallene for gjenlegg uten dekkvekst ble da satt til 40 prosent av normalårsavlingen for eng til silo i det enkelte området. Det ble, i samsvar med forespørsel fra oppdragsgiver, ikke foretatt noen ny sammenveining av avlingstall igjen før ved beregningene for skadeåret 1991. Da ble imidlertid avlingstallene for gjenlegg uten dekkvekst ikke endret. I årene etter 1991 har det blitt beregnet nye verdier for normalårsavling av de ulike grovfôrvekstene, mens avlingstallet for gjenlegg uten dekkvekst har blitt beholdt uendret (dvs. fra 1986). Etter forslag fra Planteforsk fastsatte Statens Kornforretning i 1997 vektallet for denne vekstkoden til å være 50 prosent av vektallet for vekstkoden 1 og 2, *fulldyrket og overflatedyrket eng oppgitt som høy*. Det vil si at også produktverdien av vekstkode 8 skal være 50 prosent av produktverdien for vekstkode 1 og 2. I vektallsberegningene regner vi oss så videre bakover til netto og brutto normalårsavlinger ut fra produktverdi, beregningspris og svinnprosent.

Svinn

For grovfôrvekstene blir det for en stor del brukt de samme svinnprosentene som i totalalkylen for jordbruket. Svinnprosentene i totalalkylen er gjennomsnittstall anslått i samråd med bl.a. Institutt for husdyrfag, NLH-Ås (nå UMB). For grovfôr har det vært brukt justerte svinnprosent i enkelte år som har avveket mye fra et normalt år. De anslåtte gjennomsnittlige svinnprosentene har nå vært holdt uendret i flere år i totalalkylen.

De registrerte avlingstallene fra SSB for vekstkode 1 og 2, *fulldyrket og overflatedyrket eng oppgitt som høy*, er bruttotall. De årlige beregnede fylkesvise normalårsavlingene er derfor bruttoavlinger. I vektallsberegningene blir det trukket et svinn på 13 prosent for å komme fram til netto normalårsavling. Dette er samme svinnprosenten som for høy i totalalkylen.

Når det gjelder vekstkode 3, *innmarksbeite (gjødslet beite/kulturbeite)*, beregner ikke NILF noen årlig normalårsavling slik som for de andre vekstene. Avlingsnivået i vektallsberegningene er nå et resultat av det fastsatte vektalls- og produktverdinivået, slik som omtalt i beskrivelsen av avlingsgrunnlaget over. Statens Kornforretning vedtok i 1997 å sette svinnprosenten for vekstkoden til 20 prosent.

For vekstkodene 4, *rotvekster*, og 6, *fôrmargkål*, er avlingstallene beregnet ut fra bruttotall. I vektallsberegningene blir det trukket et svinn på 20 prosent for å komme fram til netto normalårsavling. Dette er samme svinnprosenten som for rotvekster til fôr i totalalkylen.

For vekstkodene 5, *raigras*, og 7, *annet grønnfôr*, er avlingstallene beregnet tilsvarende som for vekstkode 1 og 2 med utgangspunkt i bruttotall. I vektallsberegningene ble det tidligere trukket et svinn på 10 prosent for å komme fram til netto normalårsavling. Dette var samme svinnprosenten som for grønnfôr i totalkalkylen. Statens Kornforretning vedtok i 1997 å sette svinnprosenten for vekstkodene til 13 prosent i vektallsberegningene, det vil si likt som for fulldyrket og overflatedyrket eng.

Svinnprosenten for vekstkode 8, *gjenlegg uten dekkvekst*, var tidligere satt til 5 prosent. NILF beregner som nevnt ikke noen årlig normalårsavling for denne vekstkoden slik som for de andre vekstene. Avlingsnivået i vektallsberegningene er nå et resultat av det fastsatte vektalls- og produktverdinivået, slik som omtalt i beskrivelsen av avlingsgrunnlaget over. Statens Kornforretning vedtok i 1997 å sette svinnprosenten for vekstkoden til 13 prosent, det vil si likt som for fulldyrket og overflatedyrket eng.

Beregningspriser

Verdsettingen for de enkelte grovfôrvekstene tar utgangspunkt i fôrenhetsverdier og kraftfôrpriser. Beregningsprisen i kroner per kg for de enkelte grovfôrvekstene har fra og med skadeåret 1994 vært beregnet ut fra regionale kraftfôrpriser og en gjennomsnittlig fôrenhetskonsentrasjon for den enkelte veksten. Fra og med beregningene for skadeåret 1997 er det som prisgrunnlag, nyttet gjennomsnittlig pris og fôrenhetskonsentrasjon for kraftfôr til drøvtyggere for de ulike regionene fra Totalkalkylen for jordbruket. Dette er en veid gjennomsnittlig bulkpris for året for (i prinsippet) alle kraftfôrslag til drøvtyggere, jf. statistikken fra Mattilsynet. De veide områdeprisene er beregnet ut fra kraftfôrpriser for Felleskjøpet Øst Vest (Østlandet), Felleskjøpet Rogaland Agder (Sørlandet og Rogaland), Felleskjøpet Øst Vest og Felleskjøpet Nordmøre og Romsdal (Vestlandet) og Felleskjøpet Trondheim (Trøndelag og Nord-Norge).

For å finne en beregningspris i kroner per kg for de enkelte grovfôrvekstene, må vi gå veien om prisen per FEm kraftfôr og fôrenhetsverdien av grovfôrvekstene. Det ble i 1997, i samråd med Statens Kornforretning (nå SLF), vedtatt å benytte de samme verdiene for fôrenhetskonsentrasjoner i vektallsberegningene som SLF benytter i erstatningsberegningene på husdyrbruk, unntatt for høy der vi bruker verdien fra totalkalkylen. SLF fikk til beregningene for skadeåret 2003 utarbeidet nye fôrverdier for fôrmidler fra Institutt for husdyrfag, NLH-Ås (nå UMB).

I vektallsberegningene benytter vi dermed nå følgende fôrenhetskonsentrasjoner for å finne en beregningspris for de aktuelle grovfôrvekstene:

<u>Fôrvekst</u>	<u>kg fôr per FEm</u>
Høy	1,87
Gjødsla beite	6,0
Raigras	8,5
Grønnfôr	8,5
Gjenlegg	5,2
Rotvekster	8,3
Fôrmargkål	8,5

Begrunnelsen for å benytte en annen fôrenhetsverdi for høy i vekttallsberegningene enn i erstatningsberegningene (der det blir brukt 1,6 kg høy per FEm), er at vi i vekttallsberegningene regner på avlingstall, omregnet til tørt høy, for det totale engarealet til slått som vi har i landet i dag. Dette er det forsøkt tatt hensyn til i totalkalkylen. Utviklingen over flere år med et stadig større registrert engareal (på grunn av omleggingen av produksjonstilskuddene over til arealtilskudd), har mest trolig bidratt til å trekke avlingsnivå og avlingskvalitet ned for det totale arealet av eng til slått. I erstatningsberegningene for husdyrbruk regner SLF på «rent» høy, «rent» surfôr osv. hver for seg.

Prisberegningen for grovfôrvekstene blir i prinsippet slik:

$$\begin{aligned} & \text{Gjennomsnittlig pris per FEm «kraftfôr til drøvtyggere»} \\ & / \text{ Kg per FEm av grovfôrveksten (fôrenhetsverdien)} \\ & = \text{Pris per kg av grovfôrveksten} = \text{Beregningspris} \\ & \text{=====} \end{aligned}$$

Produktverdier og vekttall

Produktverdien i kroner per dekar for hver vekstkode er lik netto normalårsavling av veksten i kg per dekar multiplisert med vekstens beregningspris i kroner per kg.

Vekttallet for den enkelte veksten i et område blir beregnet i forhold til verdien av bygg i det samme området.

6 Beskrivelse av beregningene for poteter

Avlingsgrunnlag

Det er tatt utgangspunkt i de fylkesvise normalårsavlingene beregnet på registrerte avlingstall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). I årets normalårsavlingsberegninger er det brukt endelige avlingstall for 2005 for denne vekstgruppen. Årsaken er at de endelige registrerte avlingstallene for jordbruksvekstene for 2006 fra SSB, ikke var klare enda da vekttallsberegningene ble gjort.

Brutto normalårsavling i et område (en region) er beregnet som et veid gjennomsnitt av normalårsavlingen for fylkene i området, veid sammen med det tilhørende registrerte arealet av poteter for hvert fylke i avlingsstatistikken fra SSB. I årets vekttallsberegninger er det brukt endelige registrerte arealtall for 2005 for poteter. Årsaken er at de endelige registrerte arealtallene for 2006 fra SSB ikke var klare enda da vekttallsberegningene ble gjort.

Når det gjelder vekstkode 10, *mandel-/ringerikspotet*, vedtok Statens Kornforretning i 1996 å sette avlingsnivået i den enkelte region til 60 prosent av avlingsnivået for vekstkode 9 i den samme regionen. Det er på tilsvarende måte regnet med et avlingsnivå på 60 prosent også i årets vekttallsberegninger.

Svinn

For vekstkodene 9 og 10 blir det brukt samme andel svinn, 10 prosent, i vektallsberegningene som i verdiberegningen til totalalkylen for jordbruket. I totalalkylen inngår svinnet i en balanse mellom beregnet tilgang og beregnet anvendelse. Beregningene i totalalkylen bygde fram til år 2000 på opplysninger fra Markedskontoret for poteter og data fra SSB. Fra og med totalalkyleberegningene i 2000 ble Landbrukets Priscentral (nå Statens landbruksforvaltning (SLF)) trukket inn som kilde for oppgaver over omsatte potetkvanta. Totalavlingen kalkuleres ut fra oppgaver over areal og avlingsnivå. Nettoproduksjonen regnes ut som summen av den potetmengden som går til salg, det matpotetkvantumet som brukes hjemme hos dyrkeren, settepoteter og fôrpoteter. Forskjellen mellom bruttoproduksjon og nettoproduksjon er lagringssvinn, som anslås til å utgjøre 10 prosent av bruttoproduksjonen.

Beregningspriser

For vekstkode 9 tar beregningen av landsdelsvise priser utgangspunkt i beregninger til totalalkylens dokument «Poteter» som viser gjennomsnittlig pris til produsent i det foreløpige regnskapsåret på ulike steder i landet. SLF er kilde for disse prisopplysningene. Hvilke noteringssteder SLF benytter, kan endre seg fra år til år.

I regnearket som vi bruker, ligger det til enhver tid inne område- og landspriser for de tre siste årene før skadeåret. For skadeåret (salgssesongen 2007/2008) har vi ingen prognoser for prisene i de ulike regionene. Imidlertid angir totalalkylen en gjennomsnittspris for landet i budsjettåret, og den benytter vi. Så forutsetter vi at forholdstallet mellom hver enkelt områdepris og gjennomsnittsprisen for landet er det samme i skadeåret som i middel for de tre foregående årene. Dette forholdstallet bestemmes ut fra de beregningene som allerede er gjort. Slik kommer vi fram til anslag for områdeprisene i skadeåret.

Potetprisen i budsjettåret for landet sett under ett, hentes fra totalalkylen. Områdenes prisnivåer i skadeåret bestemmes ut fra forholdstallene som er nevnt i forrige avsnitt. Satser for fraktkostnader finner vi i totalalkylen, og disse kommer til fratrukk i bruttoprisen. I totalalkyleberegningene i 2002 ble den gjennomsnittlige fraktsatsen for landet for poteter, justert noe ned på grunn av tidligere endring av noteringssted for potetprisen. Dette ble gjort i samråd med Gartnerhallen. Her i vektallsberegningene bruker vi ulike fraktsatser for de ulike regionene. I samråd med Gartnerhallen justerte vi derfor satsen for fraktkostnader noe ned også for de enkelte regionene i vektallsberegningene for skadeåret 2002. Disse justeringene ble gjort ut fra en skjønnsmessig vurdering av gjennomsnittlige fraktavstander fra produsent til nytt noteringssted i den enkelte regionen. I forhold til satsene som ble brukt i tidligere vektallsberegninger, ble utslaget størst for Nord-Norge og Vestlandet, mindre for Rogaland, Østlandet og Trøndelag, og minst for Sørlandet.

Fra og med avlingsåret 1998 ble noteringsgrunnlaget for potetpriser endret. Endringen innebar at sorterings-, emballasje- og pakkekostnader nå ligger inne i noteringsprisene og derfor ikke lenger blir trukket fra her i prisberegningen som er skissert nedenfor. Distriktstilskudd for potet som dyrkes i Nord-Norge, blir lagt til.

Prisberegningen for vekstkode 9, *poteter (til mat)*, blir i prinsippet slik:

$$\begin{aligned}
 & \text{Gjennomsnittlig brutto områdepris for tre år forut for skadeåret} \\
 & * 100 \\
 & / \text{Gjennomsnittlig brutto landspris for tre år forut for skadeåret} \\
 & = \text{Områdepris i prosent av landspris} \\
 & * \text{Budsjettpri s for landet i skadeåret} \\
 & = \text{Budsjettpri s for området i skadeåret} \\
 & - \text{Fraktkostnad} \\
 & + \text{Distriktstilskudd (bare i Nord-Norge)} \\
 & = \text{Beregningspri s for skadeåret} \\
 & \text{=====}
 \end{aligned}$$

Fra avlingsåret 1998 har SLF (tidligere LPC) gjennomført særskilte prisnoteringer for mandelpotet (vekstkode 10). For sesongen 2006/2007 er det brukt SLFs vektete priser for noteringsstedene Oslo, Stavanger og Trondheim. Vi har regnet med Oslo-priser for regionene Østlandet, Sørlandet og Vestlandet, Stavanger-priser for regionen Rogaland og Trondheims-priser for regionene Trøndelag og Nord-Norge. Mandelpotet blir behandlet akkurat som vekstkode 9 når det gjelder fratrekk av fraktkostnader og påplussing av distriktstilskudd for Nord-Norge. Videre er det vanligvis regnet med at mandelpotet får samme prisutvikling til skadeåret (fra 2006 til 2007) som potet generelt vil få ifølge totalalkylen.

Ringerikspotet (under vekstkode 10) dyrkes i svært lite omfang. Priser og fraktkostnader er forenklet regnet å være de samme som for mandelpotet. Distriktstilskudd for Nord- Norge vil i praksis ikke være aktuelt for ringerikspotet.

Prisberegningen for vekstkode 10, *mandel-/ringerikspotet*, blir i prinsippet slik:

$$\begin{aligned}
 & \text{Produsentpri s året forut for skadeåret} \\
 & * \text{Budsjettert prisutvikling for matpoteter i totalalkylen} \\
 & = \text{Budsjettpri s for området i skadeåret} \\
 & - \text{Fraktkostnad} \\
 & + \text{Distriktstilskudd (bare i Nord-Norge)} \\
 & = \text{Beregningspri s for skadeåret} \\
 & \text{=====}
 \end{aligned}$$

Produktverdier og vekttall

Produktverdien i kroner per dekar for hver vekstkode er lik netto normalårsavling av veksten i kg per dekar multiplisert med vekstens beregningspri s i kroner per kg.

Vekttallet for den enkelte vekstkoden i et område blir beregnet i forhold til verdien av bygg i det samme området.

7 Beskrivelse av beregningene for grønnsaker

Avlingsgrunnlag

Det er tatt utgangspunkt i de fylkesvise normalårsavlingene for 2006. For grønnsaker var det, fra og med for avlingsåret 1996 til og med for avlingsåret 2004, Statens landbruksforvaltning (SLF) (tidligere Landbrukets Prisentral (LPC)) som ga fylkestall for avlingsnivå (kg per dekar) og dyrkingsomfang (dekar). Før avlingsåret 1996 var det Statistisk sentralbyrå (SSB) som ga disse oppgavene. For en nærmere omtale av denne endringen i hagebruksstatistikken og eventuelle konsekvenser for de ordinære årlige normalårsavlingsberegningene ved overgangen til nytt statistikkgrunnlag, vises det til NILFs «Normalårsavlinger 1997» av 9.9.1997. Fra og med for avlingsåret 2005 har SSB igjen tatt over den årlige hagebruksundersøkelsen.

Normalårsavlingene for 1997, 1998 og 1999 ble derfor som hovedregel beregnet på grunnlag av avlingsserier med registrerte avlingstall fra SSB for årene fram til og med 1995 og fra LPC for årene fra og med 1996. Ved utarbeidelsen av normalårsavlinger for 2000 ble det imidlertid foretatt en gjennomgang av avlingsseriene for hagebruksvekstene i samarbeid med SLF. Da ble det gjort endringer i avlingsserien som legges til grunn i de fylkesvise normalårsavlingsberegningene for en del av grønnsakvekstene for perioden 1991/92-1995. Den nye serien fra LPC (nå SLF) som er lagt til grunn, regnes for å være sikrere enn SSB-serien for samme periode, samtidig som den harmoniserer bra med den nye avlingsstatistikken fra og med 1996. De fylkesvise normalårsavlingene er dermed fra og med for 2000 beregnet på et annet grunnlag enn de foregående årene. Dette er det gjort rede for i brevet «Gjennomgang av vektallsnotat fra 2000» av 11.7.2001 til SLF fra NILF v/Oddmund Hjukse.

Årets normalårsavlinger 2006 for grønnsakvekstene er beregnet etter samme prinsipp som beskrevet i kapittel 2 «Generelt». Som grunnlag for regresjonen for normalårsavlinger 2006 er det da brukt glidende gjennomsnitt for 12 eller 8 år, 1993/97-2004, beregnet på registrerte avlingstall for de 14 eller 10 årene 1992/96-2005. På grunn av begrenset avlingsstatistikk er det for noen av grønnsakvekstene brukt 3-års gjennomsnittsavling som normalårsavling for enkelte av de aktuelle fylkene. Videre er det i årets beregninger beholdt to fylkesvise normalårsavlinger for 2004 og en for 2003 ved sammenveilingen til regionale normalårsavlinger.

Brutto normalårsavling i et område (en region) er beregnet som et veid gjennomsnitt av vekstens normalårsavling for fylkene i området, veid sammen med det tilhørende registrerte dyrkingsomfanget (arealet) av grønnsakveksten for hvert fylke i hagebruksstatistikken fra SSB. I årets vektallsberegninger er det brukt endelige registrerte arealtall for 2005 for vekstgruppen grønnsaker. Dette skyldes at arealstatistikken for 2006 for hagebruk ikke var klar enda da vektallsberegningene ble gjort.

Svinn

Utgangspunktet for svinnprosentene for grønnsaker, vekstkodene 27-41, i vektallsberegningene, er totalkalkylen for jordbruket. I verdiberegningen til totalkalkylen varierer svinnprosentene både mellom grønnsakslag og delvis fra år til år. Årsaken til at de «faktiske» svinnprosentene som det er regnet med det enkelte år i totalkalkylen, varierer for en

del av disse vekstene, er at totalkalkylen delvis har to kilder for avlingstallene: bruttoavlinger fra SLF/SSB og nettoavlinger (omsetningstall) fra Kontraktdyrkernes Landslag/SLF. Der hvor omsetningstallene, m/tillegg for uregistrert omsetning, er større enn nettoproduksjonen (=oppgitt bruttoavling minus fastsatt maksimal svinnprosent) for vedkommende vekst, nyttes omsetningstallene og motsatt. Verdiberegnet bruttoavling minus «faktisk» eller effektivt svinn kan dermed aldri bli lavere enn eventuell oppgitt nettoavling (omsetning).

«Faktisk» eller effektiv svinnprosent kommer altså fram som differansen mellom oppgitt bruttoavling og oppgitt nettoavling (omsetningstall). Videre er det de oppgitte bruttoavlinger som blir brukt når NILF beregner de årlige fylkesvise normalårsavlingene, og som igjen blir brukt for å beregne de regionale brutto normalårsavlingene i vekttallsberegningene. Det blir derfor i prinsippet riktig å bruke den «faktiske» svinnprosenten i totalkalkylen som uttrykk for avviket mellom en beregnet brutto normalårsavling og en netto nyttbar/salgbar normalårsavling i vekttallsberegningene.

De «faktiske» svinnprosentene vil, som nevnt, variere fra år til år. I vekttallsberegningene er det imidlertid, etter det vi har forstått, ønskelig å beholde svinnprosenten lik over flere år for den enkelte veksten. De fleste har derfor vært holdt uendret i mange år.

Nedenfor er det satt opp en tabell med de nyttede svinnprosentene i vekttallsberegningene for skadeåret 1996 sammenlignet med de fastsatte maksimale svinnprosentene som ligger inne i verdiberegningen til totalkalkylen for jordbruket, gjennomsnittlig «faktisk» eller effektiv svinnprosent for årene 1991-1995 (1995 var siste året vi hadde endelige oppgaver for på det tidspunktet) i verdiberegningen til totalkalkylen og «faktisk» svinnprosent for det endelige regnskapsåret 1995 i den samme verdiberegningen. Tabellen ble satt opp under gjennomgangen av grunnlaget for vekttallene i 1997.

Vekstkode	Kulturvekst	Svinnprosent i vektallsberegningene, skadeåret 1996	Maksimal svinnprosent i totalalkylen per i dag	«Faktisk» svinnprosent i totalalkylen, gjennomsnitt 1991-1995	«Faktisk» svinnprosent i totalalkylen, 1995
27	Kålrot til mat	20	20	20	20
28	Sommerkål	15	15	10	15
29	Vinterkål	22	22	17	20
30	Gulrot	20	20	17	20
31	Blomkål	25	25	0	1
32	Rosenkål	20	20	20	20
33	Kinakål	20	20	0	4
34	Rødbeter	20 ¹⁾	25	20	25
35	Knollselleri	25	25	2	0
36	Erter til konserves	0	20	6	11
37	Bønner til konserv.	20 ²⁾	20	18	11
38	Purre	25	25	24	25
39	Løk	12	12	8	12
40	Isbergsalat	10	10	-	-
41	Sylteagurk	0	20	3	2

¹⁾ Endret fra 25 prosent i beregningene for skadeåret 1995, på bakgrunn av gjennomsnittlig «faktisk» svinnprosent i totalalkylen i årene 1989-1993.

²⁾ Endret fra 0 prosent i beregningene for skadeåret 1996, på bakgrunn av gjennomsnittlig «faktisk» svinnprosent i totalalkylen i årene 1990-1994.

Vekstkode 40, *isbergsalat*, har ikke vært inne i verdiberegningen til totalalkylen for jordbruket så lenge. Det ble før 1990 regnet med et svinn av salat på 20 prosent for å komme fram til netto normalårsavlinger både i vektallsberegningene (for salat/spinat) og i verdiberegningen til totalalkylen. Svinnprosenten ble i 1990 endret til 10 i vektallsberegningene, i samsvar med revisjon av svinn for salat i totalalkylen.

I vektallsberegningene for skadeåret 2000 ble svinnprosenten for isbergsalat justert opp til 15 prosent etter innspill til beregningene fra LPC (nå SLF).

Etter en gjennomgang i 1997 kom Statens Kornforretning til at de ønsker å ta utgangspunkt i gjennomsnittlige «faktiske» eller effektive svinnprosenten i verdiberegningen til totalalkylen, men at grunnlaget for beregningen av disse ikke er godt nok i dag. I vektallsberegningene for 1997 ble det derfor vedtatt å benytte de samme svinnprosentene for grønnsaker som i beregningene for 1996 med to unntak: vekstkode 26, *erter til konserves*, og vekstkode 31, *agurk til konserves*, ble begge satt til 20 prosent. I årets vektallsberegninger for skadeåret 2007 er det brukt de samme svinnprosentene for grønnsaker som i vektallsberegningene for skadeårene 1997-2006, med det nevnte unntaket for vekstkode 40, *isbergsalat*, som fikk svinnprosenten justert opp i vektallsberegningene for skadeåret 2000.

Beregningspriser

SLF publiserer siste kalenderårs prisnoteringer for grønnsaker som er omsatt i Oslo. I samråd med SLF er disse prisene i stor grad benyttet for områdene Østlandet, Sørlandet, Rogaland,

Vestlandet, Trøndelag og delvis Nord-Norge i årets vekttallsberegninger. I tillegg er det for noen av grønnsakslagene brukt ukenoteringer av produsentpriser i Stavanger og Trondheim for henholdsvis Rogaland og Trøndelag. De aktuelle grønnsakprisene for Nord-Norge i vekttallsberegningene blir delvis anslått ved at noteringsprisen for Østlandet regnes fram med en faktor som er beregnet ut fra forholdet mellom tidligere prisnoteringer i Oslo og Harstad.

Ut fra de regionale prisene beregner vi en veid middelpriis for landet. Først kartlegges produserte mengder i de enkelte fylkene. Deretter summeres fylkenes produksjon opp til regionsnivå, og hver region gis vekt i prisberegningen i forhold til sitt produksjonsvolum. Det er SSB som har oppgitt fylkestall for avlingsnivåer (kg per dekar) og dyrkingsomfang (dekar) til årets beregning.

I regnearket som vi bruker videre, ligger det til enhver tid inne område- og landspriser for de fire siste årene før skadeåret. For skadeåret (salgssesongen 2007/2008) har vi ingen prognoser for prisene i de ulike regionene. Imidlertid angir totalalkylen en gjennomsnittspris for landet i budsjettåret, og den benytter vi. Så forutsetter vi at forholdstallet mellom hver enkelt områdepris og gjennomsnittsprisen for landet, er det samme i skadeåret som i middel for de fire foregående årene. Dette forholdstallet bestemmes ut fra de beregningene som allerede er gjort. Slik kommer vi fram til anslag for områdeprisene i skadeåret.

Så langt har vi konsentrert oss om brutto pris til dyrkeren. Fraktkostnad og kostnad til emballasje må trekkes fra før dyrkerens netto salgpris kommer fram.

Til totalalkylen oppgir Gartnerhallen fraktsatser for potet i øre per kg, tidligere også differensiert etter landsdel. I vekttallsberegningene ble disse oppgavene tidligere brukt til å bestemme fraktsatser for grønnsaker i øre per kg. (Det blir ikke innhentet fraktsatser på hagebruksprodukter til totalalkylen. Fraktsatsene for disse blir i totalalkylen framregnet etter endringene (indeksen) i fraktsatsen for potet.) I vekttallsberegningene ble potetfraktsatsen multiplisert med faktoren 1,5 for å finne fraktsatsen for kinakål, blomkål, rosenkål, purre og selleri. Tilsvarende hadde salat en fraktsats som var 2,0 ganger fraktsatsen for potet. Fram til og med vekttallsberegningene for skadeåret 1998 ble faktoren 2,0 benyttet for kinakål, mens salat hadde en egen fraktsats som ble framregnet fra år til år med endringene i fraktsatsen for potet. Dette ble endret fra og med skadeåret 1999 etter råd fra LPC (nå SLF). For alle andre grønnsakslag ble faktoren 1,0 benyttet under omregningen fra potetfraktsatsen.

I vekttallsberegningene for skadeåret 2002 tok vi for grønnsaker utgangspunkt i forrige års fraktsatser for poteter, regnet disse fram fra 2001 til 2002 og multipliserte med faktorene for de enkelte grønnsakslagene slik som beskrevet ovenfor. Årsaken var at justeringen av fraktsatsene for poteter i 2002-beregningene på grunn av endret noteringssted for potetprisen, ikke skulle gi tilsvarende utslag på de regionale fraktkostnadene for grønnsaker.

Fra og med vekttallsberegningene for skadeåret 2003 er fraktsatsene for grønnsaker fra 1998 regnet fram til skadeåret med konsumprisindeksen (KPI) fra totalalkylen. Det er tatt utgangspunkt i de beregnede fraktsatsene for grønnsaker for 1998 fordi Gartnerhallen fram til og med 1998 utførte mer detaljerte beregninger av et veid landsgjennomsnitt for fraktkostnad per kg matpotet. For kinakål og (isberg)salat er det tatt utgangspunkt i de beregnede fraktsatsene for 1999 fordi satsene for disse ble justert fra og med skadeåret 1999 etter råd fra LPC (nå SLF), jf. ovenfor.

Beregningen av emballasjekostnadene for grønnsaker ble noe endret i vektallsberegningene for skadeåret 2001. Tidligere ble det regnet ut en felles gjennomsnittlig emballasjekostnad for grønnsaker og bær ut fra totalalkylens samlede kostnad til emballasje for grønnsaker og bær for landet. I totalalkyleberegningene for jordbruket 2001 ble det gjort en endring slik at emballasjekostnadene for grønnsaker og bær nå blir regnet hver for seg. Derfor blir de nå også regnet hver for seg i vektallsberegningene. De totale mengdene av grønnsaker som emballeres, blir imidlertid hentet fra totalalkylens dokument «Grønnsaker og urter» på samme måte som tidligere. Ved å fordele totalkostnaden på det emballerte kvantumet, regner vi ut en gjennomsnittlig emballasjekostnad per kg grønnsaker.

Når frakt- og emballasjesatser er trukket fra bruttoprisen, er vi framme ved den grønnsakprisen som brukes i vektallsberegningene:

$$\begin{aligned}
 & \text{Gjennomsnittlig brutto områdepris for fire år forut for skadeåret} \\
 & * 100 \\
 & / \text{Gjennomsnittlig brutto landspris for fire år forut for skadeåret} \\
 & = \text{Områdepris i prosent av landspris} \\
 & * \text{Budsjettpri s for landet i skadeåret} \\
 & = \text{Budsjettpri s for området i skadeåret} \\
 & - \text{Fraktkostnad} \\
 & - \text{Gjennomsnittlig emballasjekostnad} \\
 & = \text{Beregningspri s for skadeåret} \\
 & \text{=====}
 \end{aligned}$$

Pakke- og sorteringskostnader er ikke trukket fra.

Prisberegningen for vekstkode 40, *isbergsalat*, avviker fra beskrivelsen ovenfor ved at denne veksten fortsatt kommer inn under ordningen med tilskudd til grøntsektoren. Fra og med 1998-sesongen blir det ikke lenger gitt distrikts- og kvalitetstilskudd for frilandsgrønnsaker. I forskriften om tilskudd til grøntsektoren er det imidlertid gjort unntak for salat dyrket på friland, som er inkludert i gruppen veksthusgrønnsaker sammen med tomat, agurk og salat til konsummarkedet. Satsene for distrikts- og kvalitetstilskudd for salat er lagt direkte inn i prisberegningen for vekstkode 40, *isbergsalat*. I årets beregninger for skadeåret 2007 er det tilskuddssatsene for grøntproduksjon i vekstsesongen 2007 (med utbetaling i 2008) som er brukt. Tilskuddssatsen er for Østlandet lagt inn med 2/3 fra sone 1 og 1/3 fra sone 3. For Rogaland har vi noen tidligere oppgaver fra Fylkesmannens landbruksavdeling over fordelingen av arealet for frilandsgrønnsaker på soner. Tilskuddssatsen for fylket er lagt inn med 96/100 fra sone 2 og 3, og 4/100 fra sone 5. Regionene Sørlandet og Vestlandet er plassert i sone 5 og regionen Trøndelag er plassert i sone 4. Tilskuddssatsene plusses på i prisberegningen.

Beskrivelsen av prisberegningen ovenfor gjelder heller ikke for de tre konservergrønnsakene *erter* (vekstkode 36), *bønner* (vekstkode 37), og *sylteagurk* (vekstkode 41). For disse nyttes priser ved salg til konserverindustrien for budsjettåret i totalalkylen, direkte. Disse prisanslagene bygger på oppgaver over totalavlinger og totalverdier fra Kontraktdyrkernes Landslag. I vektallsberegningene blir landsprisene fra totalalkylen brukt likt for alle de aktuelle regionene. Det blir ikke trukket frakt- eller emballasjekostnader.

Når det gjelder erter og bønner, blir disse vekstene fabrikkhøstet av maskiner og folk fra konserverindustrien, og inntransporten foregår i bulk mot et pristrekk. Agurker på friland blir etter det vi har funnet ut, høstet manuelt og fraktet inn av produsenten selv. I total kalkylen er det videre et prisanslag for all anvendelse av henholdsvis erter, bønner og agurk på friland. Disse prisanslagene avviker som oftest svært lite fra prisanslagene ved salg til konserverindustrien, og mange år er de helt like.

Produktverdier og vekttall

Produktverdien i kroner per dekar for hver vekstkode er lik netto normalårsavling av veksten i kg per dekar multiplisert med vekstens beregningspris i kroner per kg.

Vekttallet for den enkelte veksten i et område blir beregnet i forhold til verdien av bygg i det samme området.

8 Beskrivelse av beregningene for frukt

Avlingsgrunnlag

Det er tatt utgangspunkt i de fylkesvise normalårsavlingene for 2006. For frukt var det, fra og med for avlingsåret 1996 til og med for avlingsåret 2004, Statens landbruksforvaltning (SLF) (tidligere Landbrukets Prisentral (LPC)) som ga fylkestall for avlingsnivå (kg per dekar) og dyrkingsomfang (dekar). Før avlingsåret 1996 var det Statistisk sentralbyrå (SSB) som ga disse oppgavene. For en nærmere omtale av denne endringen i hagebruksstatistikken og eventuelle konsekvenser for de ordinære årlige normalårsavlingsberegningene ved overgangen til nytt statistikkgrunnlag, vises det til NILFs «Normalårsavlinger 1997» av 9.9.1997. Fra og med for avlingsåret 2005 har SSB igjen tatt over den årlige hagebruksundersøkelsen.

De årlige fylkesvise normalårsavlingene for frukt ble for 1999 og tidligere år beregnet på grunnlag av avlingsserier med registrerte avlinger fra både SSB og LPC (nå SLF). Fra og med normalårsavlingsberegningene for frukt for 2000 valgte en derimot å se bort fra seriene før avlingsåret 1996 (fra SSB). Normalårsavlingene for 2000 ble i stedet beregnet som et rent gjennomsnitt av registrerte avlinger fra LPC/SLF for de fire årene 1996-1999, det vil si både på et annet grunnlag og med en annen metode enn de fylkesvise normalårsavlingene for frukt for 1999 og tidligere år. Dette er det gjort rede for i brevet «Gjennomgang av vekttallsnotat fra 2000» av 11.7.2001 til SLF fra NILF v/Oddmund Hjukse. I normalårsavlingsberegningene for 2003 gikk en tilbake til å beregne etter den ordinære metoden igjen for epler og pærer, men på grunnlag av kortere serier av registrerte avlingstall. Tilsvarende endring ble gjort for plommer, moreller og kirsebær i beregningene for 2004, også på grunnlag av kortere registrerte avlingsserier.

Årets normalårsavlinger 2006 for frukt er beregnet etter samme prinsipp som beskrevet i kapittel 2 «Generelt». Som grunnlag for regresjonen for normalårsavlinger 2006 er det da brukt glidende gjennomsnitt for de 12 årene 1993-2004, beregnet på registrerte avlingstall for de 14 årene 1992-2005, når det gjelder epler og pærer. For plommer, moreller og kirsebær er grunnlaget glidende gjennomsnitt for de 8 årene 1997-2004, beregnet på registrerte avlingstall

for de 10 årene 1996-2005. På grunn av begrenset avlingsstatistikk er det for noen av fruktslagene brukt 3-års gjennomsnittsavling som normalårsavling for enkelte av de aktuelle fylkene. De registrerte avlingene som blir brukt, er i prinsippet for summen av bærende og ikke-bærende arealer (slik som for bær).

Brutto normalårsavling i et område (en region) er beregnet som et veid gjennomsnitt av vekstens normalårsavling for fylkene i området, veid sammen med det tilhørende registrerte dyrkingsområdet (arealet) av veksten for hvert fylke i hagebruksstatistikken fra SSB. I årets vekttallsberegninger er det brukt endelige registrerte arealtall for 2005 for vekstgruppen frukt. Dette skyldes at arealstatistikken for 2006 for hagebruk ikke var klar enda da vekttallsberegningene ble gjort.

Svinn

Svinnprosentene for frukt i vekttallsberegningene er de samme som blir brukt i verdiberegningen av frukt til totalalkylen for jordbruket. Disse svinnprosentene ble opprinnelig fastsatt for totalalkylen i samråd med Gartnerhallen og statskonsulenten i hagebruk for mer enn 25 år siden. For vekstkode 18, *epler*, er det regnet med 20 prosent svinn og for vekstkode 19, *pærer*, 30 prosent. For vekstkode 20, *plommer*, vekstkode 21, *moreller*, og vekstkode 22, *kirsebær*, er det regnet med 40 prosent svinn fra brutto normalårsavling til netto normalårsavling.

Beregningspriser

Prinsippene i beregningsmåten for frukt er mye de samme som for grønnsaker og poteter.

Fruktprisene ble tidligere beregnet ut fra SLFs (tidligere LPC) årsmiddelpriser for frukt i Oslo (Oslo-pris) og gjennomsnittlig oppgjørpris på frukt fra Bama (Bergen-pris) for året/sesongen forut for skadeåret. Oslo-prisen er et delvis veid gjennomsnitt av ukenoteringer på Oslo-markedet ved salg til engrosforhandler. Ut fra disse to prisseriene beregnet vi også veide landspriser for hvert fruktslag ved hjelp av avlingsnivåer (kg per dekar) og dyrkingsomfang (dekar) gitt av SLF (før LPC). Bergen-prisene ble vektet med beregnede totalavlinger i Hordaland og Sogn og Fjordane. Oslo-prisene ble vektet med differansen mellom beregnede avlinger for hele landet og «Bergen-avlingene».

I samråd med SLF benytter vi fra og med vekttallsberegningene for skadeåret 2003, SLFs årsmiddelpriser for frukt i Oslo som priser for hele landet. Likt for alle fruktslagene unntatt kirsebær regner vi derfor nå med årsmiddelpriser for 2006 i Oslo for alle regionene. For kirsebær innhenter vi oppgjørpris fra Bama. Vi beregner gjennomsnittet både av prisene i hver enkelt region og av landsprisene for hvert fruktslag for de fire siste årene forut for skadeåret. Som beskrevet under grønnsaker, forutsetter vi så at forholdstallet mellom hver enkelt områdepris og gjennomsnittsprisen for landet, er det samme i skadeåret som i middel for de fire foregående årene. Vi henter gjennomsnittsprisene for landet i budsjettåret fra totalalkylens verdiberegning i dokumentet «Frukt og bær». Områdeprisene i skadeåret blir beregnet ved å bruke forholdstallet for den enkelte region på denne budsjettprisen (for skadeåret) for landet.

Totalkalkylen viser landets samlede kostnader til henholdsvis frakt og emballasje for frukt. I totalkalkylen er også den totale nettoproduksjonen av frukt i landet anslått. Ved å fordele de samlede kostnadene på nettoproduksjonen, beregner vi en gjennomsnittlig frakt- og emballasjekostnad per kg frukt. Det er regnet med lik kostnad i alle regionene. Kostnadssatsen trekkes fra i prisberegningen.

Fram til og med vekttallsberegningene for skadeåret 1997 beregnet vi en gjennomsnittlig utbetalingssats for distrikts- og kvalitetstilskudd for hvert enkelt fruktslag. Oppgavene ble gitt av Omsetningsrådet. Rogaland og Vestlandet fikk gjennomsnittssatser beregnet for sone 1, Sørlandet, Trøndelag og eventuelt Nord-Norge for sone 2 og Østlandet for sone 3.

Fra og med prisberegningene for skadeåret 1998 har vi regnet med de fastsatte satsene for distrikts- og kvalitetstilskudd direkte. (Tidligere ble det, som nevnt ovenfor, benyttet beregnede gjennomsnittssatser for vekster og soner.) Årsaken til endringen er at det fra og med (produkter dyrket i) vekstsesongen 1997, bare er ett kvantumsintervall for hver vekst mot tidligere to eller tre intervaller. Det er derfor ikke lenger nødvendig å kvantumsveie utbetalt tilskudd for hver vekst og sone. I årets beregninger for skadeåret 2007 er det tilskuddssatsene for vekstsesongen 2007 (med utbetaling i 2008) som er brukt. Tilskuddssatsene for de ulike fruktslagene er for Østlandet lagt inn med 2/3 fra sone 1 og 1/3 fra sone 3. For Rogaland har vi noen tidligere oppgaver fra Fylkesmannens landbruksavdeling over fordelingen av arealet på soner for de aktuelle fruktslagene. Tilskuddssatsen for hvert enkelt fruktslag er så veid sammen etter arealfordelingen av veksten på de aktuelle sonene (sone 2, 3 og 5). Regionene Sørlandet og Vestlandet er plassert i sone 5. Tilskuddssatsene plusses på i prisberegningen.

Områdepris i skadeåret minus kostnader til frakt og emballasje pluss distrikts- og kvalitetstilskudd gir beregningspris for området i vekttallsberegningene:

$$\begin{aligned}
 & \text{Gjennomsnittlig brutto områdepris for fire år forut for skadeåret} \\
 & * 100 \\
 & / \text{Gjennomsnittlig brutto landspris for fire år forut for skadeåret} \\
 & = \text{Områdepris i prosent av landspris} \\
 & * \text{Budsjettpris for landet i skadeåret} \\
 & = \text{Budsjettpris for området i skadeåret} \\
 & - \text{Gjennomsnittlig fraktkostnad} \\
 & - \text{Gjennomsnittlig emballasjekostnad} \\
 & + \text{Eventuelt distrikts- og kvalitetstilskudd} \\
 & = \text{Beregningspris for skadeåret} \\
 & =====
 \end{aligned}$$

Produktverdier og vekttall

Produktverdien i kroner per dekar for hver vekstkode er lik netto normalårsavling av veksten i kg per dekar multiplisert med vekstens beregningspris i kroner per kg.

Vekttallet for den enkelte veksten i et område blir beregnet i forhold til verdien av bygg i det samme området.

9 Beskrivelse av beregningene for bær

Avlingsgrunnlag

Det er tatt utgangspunkt i de fylkesvise normalårsavlingene for 2006. For bær var det, fra og med for avlingsåret 1996 til og med for avlingsåret 2004, Statens landbruksforvaltning (SLF) (tidligere Landbrukets Prisentral (LPC)) som ga fylkestall for avlingsnivå (kg per dekar) og dyrkingsomfang (dekar). Før avlingsåret 1996 var det Statistisk sentralbyrå (SSB) som ga disse oppgavene. For en nærmere omtale av denne endringen i hagebruksstatistikken og eventuelle konsekvenser for de ordinære årlige normalårsavlingsberegningene ved overgangen til nytt statistikkgrunnlag, vises det til NILFs «Normalårsavlinger 1997» av 9.9.1997. Fra og med for avlingsåret 2005 har SSB igjen tatt over den årlige hagebruksundersøkelsen.

De årlige fylkesvise normalårsavlingene for bær ble for 1999 og tidligere år beregnet på grunnlag av avlingsserier med registrerte avlinger fra både SSB og LPC (nå SLF). Fra og med normalårsavlingsberegningene for bær for 2000 valgte en derimot å se bort fra seriene før avlingsåret 1996 (fra SSB). Normalårsavlingene for 2000 ble i stedet beregnet som et rent gjennomsnitt av registrerte avlinger fra LPC/SLF for de fire årene 1996-1999, det vil si både på et annet grunnlag og med en annen metode enn de fylkesvise normalårsavlingene for bær for 1999 og tidligere år. Dette er det gjort rede for i brevet «Gjennomgang av vekttallsnotat fra 2000» av 11.7.2001 til SLF fra NILF v/Oddmund Hjukse. I normalårsavlingsberegningene for 2004 gikk en tilbake til å beregne for bær etter den ordinære metoden, men på grunnlag av kortere serier av registrerte avlingstall.

Årets normalårsavlinger 2006 for bær er beregnet etter samme prinsipp som beskrevet i kapittel 2 «Generelt». Som grunnlag for regresjonen for normalårsavlinger 2006 er det da brukt glidende gjennomsnitt for de 8 årene 1997-2004, beregnet på registrerte avlingstall for de 10 årene 1996-2005. På grunn av begrenset avlingsstatistikk er det for to av bærslagene brukt 3-års gjennomsnittsavling som normalårsavling for ett og to av de aktuelle fylkene. De registrerte avlingene som blir brukt, er i prinsippet for summen av bærende og ikke-bærende arealer (slik som for frukt).

Brutto normalårsavling i et område (en region) er beregnet som et veid gjennomsnitt av vekstens normalårsavling for fylkene i området, veid sammen med det tilhørende registrerte dyrkingsomfanget (arealet) av veksten for hvert fylke i hagebruksstatistikken fra SSB. I årets vekttallsberegninger er det brukt endelige registrerte arealtall for 2005 for vekstgruppen bær. Dette skyldes at arealstatistikken for 2006 for hagebruk ikke var klar enda da vekttallsberegningene ble gjort.

Svinn

Svinnprosentene for bær i vekttallsberegningene er de samme som blir brukt i verdiberegningen av bær til totalalkylen for jordbruket. Disse svinnprosentene ble opprinnelig fastsatt for totalalkylen for mer enn 25 år siden. Det blir regnet med 20 prosent svinn fra brutto normalårsavling til netto normalårsavling for alle bærslagene, vekstkodene 23-26, i vekttallsberegningene.

Beregningspriser

Prinsippene i beregningsmåten er omtrent de samme for bær som for grønnsaker. Alle bærprisene, både for det foreløpige regnskapsåret og for budsjettåret, hentes imidlertid fra totalalkylens dokument «Frukt og bær». Dette gjelder prisene både for regioner og for landet.

Fra og med skadeåret 1998 gikk vi over fra å benytte rene konsumbærpriser til å bruke priser for samlet yrkesproduksjon for vekstkodene 25, *bringe bær*, og 26, *solbær*. Disse prisene er kvantumsveide gjennomsnitt av priser som oppnås ved salg til konserver, selvplukk og konsum for henholdsvis solbær og bringebær.

Også for vekstkode 23, *jordbær*, ble en lignende endring innført fra og med skadeåret 1998 ved at vi nå bruker den kvantumsveide middelpriisen for konserver- og konsumleveranser. Vekstkode 24, *jordbær - selvplukk*, blir verdiberegnet med totalalkylens pris for denne kategorien av jordbær.

Til totalalkylen blir det ikke lenger innhentet regionvise priser på bær. Fram til og med i 1998 var det mulig å få oppgitt jordbærpriser differensiert etter regioner. For de andre bærslagene har vi gjennom flere år måttet benytte «historiske» forholdstall mellom gjennomsnittsprisen for landet og prisene i de enkelte regionene for i det hele tatt å kunne presentere regionvise bærpriser. Fra og med vektallsberegningene for skadeåret 1999 opererer vi med bare én pris i alle regioner for ett og samme bærslag. Prisene som vi bruker, hentes fra totalalkylen og representerer landsgjennomsnittet.

Hittil har vi sett på brutto pris til dyrkeren. Fraktkostnad og kostnad til emballasje må trekkes fra før dyrkerens netto salgspris kommer fram.

Bær har i vektallsberegningene en egen fraktsats som har blitt framregnet fra år til år. Framregningen har vært gjort prosentvis likt med endringen fra foreløpig regnskapsår til budsjettår i satsen for kostnader til frakt for poteter i totalalkylen. I vektallsberegningene for skadeåret 2002 ville det si endringen fra 2001 til 2002 i «Totalalkylen for jordbruket 2002». (Det blir ikke innhentet egne fraktsatser for hagebruksprodukter til totalalkylen.)

I totalalkyleberegningene 2002 ble den gjennomsnittlige fraktsatsen for landet for poteter, justert noe ned på grunn av tidligere endring av noteringssted for potetprisen. Dette ble gjort i samråd med Gartnerhallen, jf. også punkt 4, «Beskrivelse av beregningene for poteter». Fra og med vektallsberegningene for skadeåret 2003 er fraktsatsene for bær fra 1998 regnet fram til skadeåret med konsumprisindeksen (KPI) fra totalalkylen (på samme måte som for grønnsaker). Det er tatt utgangspunkt i de beregnede fraktsatsene for bær for 1998 fordi Gartnerhallen fram til og med 1998 utførte mer detaljerte beregninger av et veid landsgjennomsnitt for fraktkostnad per kg matpotet.

Beregningen av emballasjekostnadene for bær ble noe endret i vektallsberegningene for skadeåret 2001. Tidligere ble det regnet ut en felles gjennomsnittlig emballasjekostnad for grønnsaker og bær ut fra totalalkylens samlede kostnad til emballasje for grønnsaker og bær for landet. I totalalkyleberegningene for jordbruket 2001 ble det gjort en endring slik at emballasjekostnadene for grønnsaker og bær nå blir regnet hver for seg. Derfor blir de nå også regnet hver for seg i vektallsberegningene. De totale mengdene av bær som emballeres, blir

imidlertid hentet fra totalkalkylens dokument «Frukt og bær» på samme måte som tidligere. Ved å fordele totalkostnaden på det emballerte kvantumet regner vi ut en gjennomsnittlig emballasjekostnad per kg bær.

Både for jordbær, bringebær og solbær blir det gitt distrikts- og kvalitetstilskudd. Satsene legges direkte inn i prisberegningene våre. I årets beregninger for skadeåret 2007 er det tilskuddssatsene for vekstsesongen 2007 (med utbetaling i 2008) som er brukt. Tilskuddssatsen for Østlandet er lagt inn med 2/3 fra sone 1 og 1/3 fra sone 3. Med hensyn til Rogaland har vi, etter noen tidligere opplysninger fra Fylkesmannens landbruksavdeling, skilt mellom jordbær og andre bær, på denne måten: Jordbær er lagt inn med 55/100 fra sone 2 og 3 og 45/100 fra sone 5, mens mengdefordelingen mellom sonene er nøyaktig omvendt for de andre bærslagene. Regionene Sørlandet og Vestlandet er plassert i sone 5, regionen Trøndelag er plassert i sone 4 og tilskuddssatsen for Nord-Norge er lagt inn med 9/10 fra sone 6 og 1/10 fra sone 7.

Når frakt- og emballasjesatser er trukket fra bruttoprisen, og distrikts- og kvalitetstilskudd er lagt til, er vi framme ved den bærprisen som brukes i vekttallsberegningene:

$$\begin{aligned}
 & \text{Gjennomsnittlig brutto områdepris for tre år forut for skadeåret} \\
 & * 100 \\
 & / \text{ Gjennomsnittlig brutto landspris for tre år forut for skadeåret } \\
 & = \text{Områdepris i prosent av landspris} \\
 & * \text{ Budsjettpris for landet i skadeåret } \\
 & = \text{Budsjettpris for området i skadeåret} \\
 & - \text{Gjennomsnittlig fraktkostnad} \\
 & - \text{Gjennomsnittlig emballasjekostnad} \\
 & + \text{ Distrikts- og kvalitetstilskudd } \\
 & = \text{Beregningspris for skadeåret} \\
 & \text{=====}
 \end{aligned}$$

Produktverdier og vekttall

Produktverdien i kroner per dekar for hver vekstkode er lik netto normalårsavling av veksten i kg per dekar multiplisert med vekstens beregningspris i kroner per kg.

Vekttallet for den enkelte veksten i et område blir beregnet i forhold til verdien av bygg i det samme området.

LITTERATUR BRUKT I VEKTTALLSBEREGNINGENE FOR SKADEÅRET 2007:

«Avlingsstatistikk for jordbruksvekster 2005», Statistisk sentralbyrå 2006/2007.

«Avlingsstatistikk for hagebruksvekster 2005», Statistisk sentralbyrå 2006/2007.

Dok. 23/2007 «Poteter», internt arbeidsdokument, Budsjettnemnda for jordbruket 2007.

Dok. 37/2007 «Grønnsaker og urter», internt arbeidsdokument, Budsjettnemnda for jordbruket 2007.

Dok. 38/2007 «Frukt og bær», internt arbeidsdokument, Budsjettnemnda for jordbruket 2007.

«Jordbruksoppgjøret 2007», St.prp. nr. 77 (2006-2007), Landbruks- og matdepartementet 2007.

«Jordbruksavtale 2007-2008». Inngått mellom Staten, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag 2007.

«Kvantum korn, erter og oljefrø fra produsent med analyseresultater og priser etter fylke. Rå og tørr vare. Periode: 200607 - 200706», datautskrift fra Statens landbruksforvaltning av 28.8.2007.

«Landbrukets priser 2006», Statens landbruksforvaltning 2007.

«Markedsordningen for korn. Kornåret 2007/2008», rundskriv nr. 23/2007 med målpriser m.m. for kornåret 2007/2008, Statens landbruksforvaltning 2007.

«Normalårsavlinger 2006», beregninger ved NILF september 2007.

Oversikt over sertifisert engfrøavl for kontraktsåret 2005, Mattilsynet 2006.

«Priser og vilkår for engfrø 2007/2008.» Protokoll fra prisforhandlingsmøte for engfrø 2007. Felleskjøpet Agri/Strand Brænderi/Norsk Frøavlerlag 2007.

Satser for distrikts- og kvalitetstilskudd for grøntproduksjon 2007 (for utbetaling i 2008). Distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge 2007. Jordbruksavtale 2007-2008, mai 2007.

«Totalkalkylen for jordbruket. Jordbrukets totalregnskap 2005 og 2006 og budsjett 2007», Budsjettnemnda for jordbruket 2007.

«Vekttallsgjennomgang 1999», notat fra Statens Kornforretning av 23.7.1999.